

DEMERBROEKENWANDELING

SCHERPENHEUVEL-ZICHEM

8,9 / 6,5
3,6 / 2,2 KM

TOEGANGSVAANWAAK

	5
Knooppunt	56
58	↑

DE MERODE
TOEGANGSVAANWAAK

- wandeldroute (onverhard)
 - wandeldroute (verhard)
 - rode route (8,9 km)
 - oranje route (6,5 km)
 - blauwe route (3,6 km)
 - groene route (2,2 km)
- Basisinformatie: Nationaal Geografisch Instituut Brussel - www.ngi.be - toelating 02511
-

**ONTDEK
HET BESTE**
Hageland

Demertrefplaats Zichem

DEMERBROEKENWANDELING

De Demerbroeken vormen een uitgestrekte brok natuur in de brede vallei van de Demer, tussen Testelt, Zichem, Averbode en Diest. Je doorkruist er een ongerept overstromingsgebied. Het Agentschap voor Natuur en Bos werkt samen met Natuurpunt aan de uitbouw van een uitgestrekt natuurreervaat met rietruigten, afgewisseld met soortenrijke hooilanden en inheems loofbos. Op de Voortberg geniet je van een prachtig panorama.

START 1

Watermolen van Testelt
Dorp 34
3272 Testelt

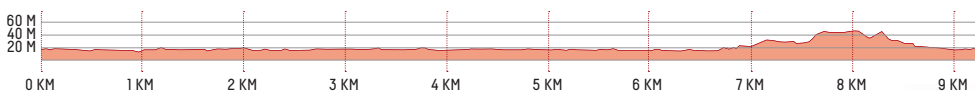
START 2

Station Zichem
Ernest Claesstraat zn
3271 Zichem

BEWEGWIJZERING

- ▲ rode route: 59 > 396 > 344 > 141 > 341 > 342 > 246 > 61 > 60 > 298 > 175 > 143 > 59
- oranje route: 246 > 374 > 208 > 138 > 383 > 139 > 140 > 136 > 375 > 141 > 341 > 342 > 246
- ◆ blauwe route: 59 > 298 > 175 > 143 > 59
- groene route: 246 > 61 > 60 > 246

RELIËF

Op stap met de app:
WWW.TOERISMEVLAAMSBRABANT.BE/WANDELAPP

Route onderbroken, bordje verdwenen of beschadigd? Meld het ons.
www.toerismevlaamsbrabant.be/routemeldpunt

De Demerbroekenwandeling is een suggestielus op het wandelnetwerk de Merode. Meer wandelen?

WWW.TOERISMEVLAAMSBRABANT.BE/WANDELEN

OP STAP IN LANDSCHAPSPARK DE MERODE DEMERBROEKENWANDELING

© Kevin Teerlynck

NATUURGEBIED DEMERBROEKEN

De achtertuin van het geboortehuis van Ernest Claes loopt uit in natuurgebied Demerbroeken. In zijn werk komen de Demer, de groene beemden en zijn bewoners dan ook regelmatig op de proppen. Floere het Fluwijn, uit één van zijn romans, is een steenmarter. Naast deze rover komen er ook wezels, bunzingen en hermelijnen voor. Dotterbloem, knolsteenbreek, ratelaar en blauwe knoop zorgen op de slierbrijke kleigronden langs de Demer voor bloemen- en kleurenrijkdom.

Waar die beemden lange tijd braak liggen, tieren de bloemen van moerasspirea, poelruit en valeriaan. Tussen de zodevormende 'ronde zegge' – een typische, zeer zeldzame plantensoort van trilvenen - broeden watersnip, blauwborst en waterral. Vanop de uitkijktoren heb je een mooi zicht op de broeken en zie je bij mooi weer de abdij van Averbode.

VOORTBERG

De 50 meter hoge Voortberg is een typische ijzerzandsteenheuvel en relictheuvel van oeroude afzettingen. Hij is 1 kilometer lang en 300 meter breed. Op de stenige akkers boven op de heuvel groeien zeldzame planten. Op de flanken komt eiken- en berkenbos voor met veel adelaarsvarens. Van de 16e tot de 18e eeuw werd op de heuvel aan wijnbouw gedaan, daarom werd een nieuwe wijngaard aangeplant. De open, zonnige plekken op de zuidflank van de heuvel zijn een ideale verblijfplaats voor levendbarende hagedis en hazelworm.

BEGRAZING

Een deel van de natuurbeheerswerken in dit gebied worden overgelaten aan Schotse gallowayrunderen en shetlandpony's die worden ingezet om weilanden te begrazen. Zij leven in een sociaal kuddeverband, zijn erg zelfredzaam en zachtvaardig. De dieren grazen in de Demerbroeken vanaf het vroege voorjaar tot het begin van de winter. In de winterperiode of bij hoogwater verblijven ze in een winterkwartier. Door het extensieve beheer, waarbij er slechts één dier per hectare weide graast, komen er meer inheemse planten en krijgen ook zeldzamere soorten meer kansen. Deze vorm van begrazing resulteert in korte, grazige plekken afgewisseld met hogere, ruigere vegetatie. Dit gevarieerde landschap trekt veel weide-, moeras- en rietvogels aan.

© Lander Loeckx

MAAGDENTOREN

De Maagdentoren op de oever van de Demer in Zichem is een middeleeuwse 'grenstoren', een ronde uitkijktoren, omgeven door een gracht, op de grens van het toenmalige hertogdom Brabant en het graafschap Loon.

In deze 'donjon' of verdedigingstoren zochten de edelman en zijn familie in woelige tijden beschutting. Deze toren van ijzerzandsteen staat al sinds zijn ontstaan in de 14e eeuw alleen en maakte geen deel uit van een burcht. Hij is voor Scherpenheuvel-Zichem zowel op cultureel, als historisch als toeristisch gebied erg waardevol.

De Maagdentoren werd in 1962 een beschermd monument, maar de tand des tijds had lelijk huisgehouden. In 2006 eiste de hoge leeftijd van het gebouw zijn tol; een gedeelte stortte in. De middeleeuwse toren werd gerestaureerd en het ingestorte gedeelte werd vervangen door een moderne gevel. In 2015 werd de gerestaureerde toren weer geopend voor publiek. Bovenop de toren wacht een wijds uitzicht over de Demervallei.

SLEEDOORN

In de lente kan je de bloeiende sleedoorn in al zijn glorie bewonderen. Nog voor de andere bomen en struiken uitlopen en voor hij zelf blaadjes krijgt, siert een massa kleine witte geurende bloemen deze struik. Vele insecten, zoals wilde bijen, hommels en kevers zorgen voor de bestuiving. Deze doornige heester is een geliefde plek voor broedende vogels. Aan de 'pruim die doorns draagt' of 'zwarte doorn' rijpen in de nazomer blauwzwarte bessen. De sleedoorn is, net als andere pruimsorten, een waardplant voor de sleedoornpape, een bedreigde dagvlinder die in de zomer haar eitjes op de twijgen legt. In het voorjaar komen de eitjes uit en voeden de rupsen zich met de bladeren.

Ook de mens gebruikt de sleedoorn al vele jaren: de bloemen en bessen voor genees- en voedingsmiddelen, het taai hout als bouw materiaal, de doornen en bast als kleurstof voor inkt en linnen. Sleedoorn en meidoorn werden geplant als haag om vraatzuchtige dieren buiten het erf te houden. Vandaag de dag maakt men van de sleedoornbessen vruchtenmoes, vruchtensap, confituur, likeur en brandewijn.

© Klaas van Haeringen, Buiten-beeld

© Lander Loeckx

DEMERTREFPLAATS

Aan Ontmoetingscentrum de Hemmekes in Zichem vind je één van de vijf demertrefplaatsen gerealiseerd door Regionaal Landschap Noord-Hageland en toerisme Vlaams-Brabant. Je kan er aan boord gaan van een authentieke, handgemaakte platboot uit de 19de eeuw. Platboten vervoerden onder meer hooi voor de koninklijke paarden vanuit Zichem naar Brussel. Je kan picknicken op de bovendeckse tafel.

de Merode landschapspark

laat je leiden langs
kastelen en abdijen

Landschapspark de Merode was ooit in handen van een prinselijke familie.

Vandaag is het een prachtig bos- en natuurgebied waar iedereen zich de koning te rijk kan voelen.

Een rijk van rust waar de geschiedenis van kerk en adel samenvloeit tussen Demer en Nete.

Mooie natuur, uitgestrekte bossen, lekkere streekproducten en indrukwekkende kastelen en abdijen.

Ontdek het zelf en stap, wandel of fiets in de voetsporen van paters en prinses.

www.bezoekdemerode.be

© Kopterman

KOESTERBUUR: LEVENDBARENDE HAGEDIS

KENMERKEN

Kleine, bruinige hagedis met een relatief lange staart. Rug en flanken kastanjebruin tot grijsig grauwbruin. Veel donkere en lichte vlekjes op de rug.

LEEFGEBIED

Bosranden, houtkanten, heidegebieden, natuurlijke graslanden. Leeft op de overgang tussen natte en droge biotopen, zoals aan de rand van een poel of op een oude weidepaal of takkenhoop in een vochtig grasland.

VOEDSEL

Allerlei ongewervelden. Kan kikkervisjes en insectenlarven uit ondiep water vangen.

VOORTPLANTING

Bevruchte eitjes ontwikkelen zich volledig in het moedert lichaam. 3-8 jongen eind juli - begin augustus. Jonge hagedissen zijn vanaf dag 1 zelfstandig.

www.koesterburen.be

TRILVENEN

Een trilveen - 'kragge' of 'kwacht' in de volksmond - is een zeldzaam natuurverschijnsel van laagveengebieden. Open waterplassen, beschut en met schoon en voedselrijk water, zijn ideaal voor de vorming van een trilveen. Drijvende waterplanten zoals waterlelie, gele plomp en fonteinkruid vormen eerst een los plantentapijt: een drijfmat. Deze laag is de ideale groeibasis voor andere planten. Holpijp, wateraardbei en waterdriblad vormen zo na een tijd een dik tapijt aan de oevers met water eronder. Erop lopen is een hele ervaring. Het lijkt wel een trampoline, maar dan zompig en best wel gevaarlijk. Voor je het weet, lig je in het water; onder het trilveen. Wordt het trilveen ongemoeid gelaten, dan groeien er uiteindelijk ook bomen als wilg en els en zal het trilveen een moerasbos worden. Om dit tegen te gaan is maaien noodzakelijk.

© Kevin Teerlynck

© Lander Loecx

HUIZE ERNEST CLAES

Zichem dankt zijn naam bekendheid in Vlaanderen vooral aan Ernest Claes. In vele romans beschreef hij zijn geboortestreek, het broek en zijn dwaallichtjes en de vele planten en dieren. De Hoeve waar "Nest" op 24 oktober 1885 het levenslicht zag, is ingericht als stedelijk museum met een authentiek 19de-eeuws interieur. Je vindt er alle uitgaven en vertalingen van de werken van Ernest Claes terug. Zijn meest gerenommeerd boek is ongetwijfeld "De Witte". Het werd gepubliceerd in verschillende talen en haalde tweemaal het witte doek.

Het bezoekerscentrum is niet alleen het startpunt van tal van wandelingen in dit schitterende natuurgebied, maar ook de ideale uitvalsbasis voor een culturele verkenning van Zichem.

Wil je graag een bezoekje brengen aan Huize Ernest Claes? Neem contact op via toerisme@scherpenheuvel-zichem.be

Huize Ernest Claes
Ernest Claesstraat 152
3271 Zichem

de Merode
landschapspark

VLAAMS-
BRABANT